

του, εἴθε ἡ εὐλογία καὶ ἡ εὐτυχία νὰ σκέπῃσιν τὴν ἱερὰν κορυφὴν του. Θέλω νὰ ζητήσω χάριτάς τινας διὰ τοὺς ἐγγυτάτω τοῦ ὑψηλοῦ σας θρόνου. Διὰ τί αἱ εὐεργεσίαι σας νὰ καταναλίσκωνται ἐκτὸς τοῦ σεραγίου, ἐν ᾧ εἶνε δυνατὸν νὰ διαχύσητε αὐτάς εἰς τὴν σελαγίζουσαν ὑμῶν πύλιν; Καὶ πρῶτον ἄρχομαι ἀπὸ τοῦ ἱεροῦ σας προσώπου· σας ζητῶ διὰ σας τὸν ἱδιον νὰ φροντίζετε περὶ τῆς πολυτίμου ὑγείας σας, περὶ τῆς ἀναπαύσεώς σας καὶ περὶ τῆς εὐχαριστήσεώς σας. Τὸ κατ' ἐμὲ ἔσομαι λίαν εὐτυχὴς ἀν λάβω ταύτην τὴν παραχώρησιν καὶ ἔτι εὐτυχεστέρα ἀν συντελέσω εἰς τοῦτο διὰ τῶν φροντίδων. Εἴθε ὁ θεὸς νὰ σας ἀναδεικνύῃ νικητὴν τῶν ἀπίστων γκριαούριδων, εἴθε ἡ εὐλογία τοῦ ἁγίου προφήτου νὰ πίπτῃ εἰς τὴν καρδίαν σας. Δὲν ἔχω ἄλλον τινὰ ἐν τῇ αὐτοκρατορίᾳ σας εἰς ὃν γὰ χρεωστῶ νὰ δώσω τι πλὴν μόνον τούτου ἐδῶ τοῦ κισλάρ-ἀγᾶ καὶ δὲν γνωρίζω τι ὅπερ νὰ ζητήσω χάριν αὐτοῦ πλὴν μόνον τῆς πόλεως ἐν ἣ ἐγεννήθη. Δότε εἰς τὸν πιστὸν τοῦτον δούλον τῆς ὑψηλῆς σας πύλης τὰς προσόδους τῶν Ἀθηνῶν, καὶ ἅς ἐγκαταστήσῃ οὗτος ἐν αὐταῖς διαχειριστὴν... ὅστις νὰ μὴ τολμᾷ νὰ ποιῇ κατὰχρησιν τῆς ἀρχῆς σας ὡς ἐπραζαν ἐκεῖνοι, ὧν τὰς βιαιοπραγίας μοὶ διηγήθησαν πολλάκις οἱ ταλαίπωροι γονεῖς μου». Ὁ σουλτάνος παρεχώρησεν αὐτῇ πάραυτα τὸ ζητούμενον, εἰ καὶ ἐνδομύχως δυσχερεστήθη βλέπων, ὅτι ἐκ τῆς χάριτος ὠφελεῖτο ἄλλος ἀντ' αὐτῆς καὶ ὅτι ἐκεῖνη εἶχεν εὖρε τρόπον νὰ λάβῃ παρ' αὐτοῦ δῶρον χωρὶς νὰ δύναται νὰ ποκαλῇ αὐτὸν εὐεργέτην τῆς. Ἀλλὰ τέλος ἡ πόλις τῶν Ἀθηνῶν ἔκτοτε ἐξήρτητο ἐκ τοῦ κισλάρ-ἀγᾶ, ἡ δὲ πρόσδοδος αὐτῶν ὠρίσθη ἔκτοτε εἰς τὸ διηγεῖσθαι ὑπὲρ ἐκείνων, οἵτινες μετ' αὐτὸν ἐμελλον νὰ κατέχουσιν τὸ αὐτὸ ἀξίωμα. Ἐκεῖνος δ' ἐπεμφεν εἰς τὰς Ἀθῆνας τοποτηρητὴν τινα ἢ οἰκονόμον μετὰ τῆς ῥητῆς διαταγῆς νὰ ἐλαφρύνῃ τὰ βάρη τοῦ λαοῦ, τοῦθ' ὅπερ ἐξετελέσθη μὲν τότε, τηρεῖται δὲ καὶ μέχρι τῶν καθ' ἡμᾶς χρόνων. Ἡ δὲ Ἰοχαῆ ἐμεινεν ἐγγυος μετὰ τοιαύτην αἰσίως εἰς τὴν πατρίδα αὐτῆς παρὰσχεθεῖσαν εὐεργεσίαν. Ὁ δὲ σουλτάνος, τοῦ ὁποῖου οἱ ἄσφατοι ἔρωτες ἦσαν δι' αὐτὴν σταθεροί, ἐμφορούμενος τῆς ἐλπίδος, ὅτι θὰ ἐδίδεν αὐτῇ κληρονόμον τοῦ θρόνου, ἡσχολεῖτο ἤδη περὶ τὴν διάταξιν τῆς βασιλικῆς αὐτῆς αὐλῆς. Εἶχε διορίσει χάριν αὐτῆς βαλιδέ ἀγᾶν, ἥτοι ἀρχηγὸν τῶν μαύρων εὐνούχων τῆς βασιλομήτορος σουλτάνας, καὶ ἑσατραντελέρ-ἀγᾶν, ἥτοι τὸν μαῦρον εὐνούχον, εἰς ὃν εἶνε ἀνατεθειμένη ἡ φροντίς τῶν τέκνων τοῦ σουλτάνου. Ἀλλ' ἡ Βασιλικὴ ἀπέθανε κατὰ τὰς ὁδῖνας τοῦ τοκετοῦ ὡς καὶ τὸ γεννηθὲν ὑπ' αὐτῆς τέκνον, ὅπερ ὑπῆρξεν υἱός. Ἡ δὲ διαδοχὴ τῆς μεγάλης τουρ-

κικῆς αὐτοκρατορίας ἀνῆκεν εἰς τὸν ἡγεμονίδην ἐκεῖνον, καθότι ἐγεννήθη ἐν ἔτος πρὸ τοῦ αὐτοῦ Ὄσμᾶν τοῦ διαδεχθέντος τὸν Ἀχμέτ. Ὁ σουλτάνος ἐθλίβη σφοδρῶς ἐπὶ τῇ τελευτῇ τῆς Ἰοχαῆς· ὑποπτεύων δὲ μὴ αἱ ἄλλαι εὐνοούμενοι συνετέλεσαν εἰς τὸν θάνατον τοῦτον διὰ τινος δηλητηρίου, ὡς τοῦτο συμβαίνει πολὺ συχνά, περιώρισε δύο ἢ τρεῖς τῶν ὠραιοτάτων, ἀλλὰ καὶ μάλιστα ὑπόπτων, εἰς τὸ παλαιὸν σεραγίον, τοῦθ' ὅπερ γίνεται τότε μόνον ὅταν ὁ σουλτάνος εἰς ὃν ἀνῆκον ἀποθάνῃ. Ἡ δὲ δωρεὰ, ἣν ὁ Ἀχμέτ εἶχε παραχωρήσει εἰς τὴν Ἰοχαῆν χάριν τοῦ κισλάρ-ἀγᾶ, διετηρήθη καὶ μετεβίβασθη εἰς τοὺς διαδόχους τοῦ εὐνούχου τούτου. Ἐκεῖνος δ' αὐτῶν, ὅστις ἐπιεικέστερον παντὸς ἄλλου ἐπροστάτευσε τὰς Ἀθῆνας, ἐστραγγαλίσθη κατὰ τινα στάσιν γενικὴν καὶ φοβερὰν, ἥτις συνέβη ἐν Κωνσταντινουπόλει κατὰ τὸν Μάρτιον τοῦ 1655.»

«Οὕτω διηγήθη τὰ συμβάντα γηγαιῶς τις μαῦρος εὐνούχος, ὃν οὗτος ὁ κισλάρ-ἀγᾶς ἐστεῖλεν εἰς τὰς Ἀθῆνας, ὅπως λάβῃ τὴν κυριότητα τῆς νέας ταύτης κτήσεως. Ὁπόσης τιμῆς ἤθελε τύχει ἡ Ἰοχαῆ, ὅποιον ἀνδριάντων καὶ μνημείων δόξης ἤθελεν ἀξιοῦσθαι, ἀν αἱ Ἀθηναὶ ἐβλεπον αὐτὴν γεννωμένην ἐν αἰῶνι εὐτυχεστέρῃ καὶ μᾶλλον εὐγνώμονι! Ἀλλὰ σήμερον ἡ πόλις ἀπολαύει μὲν τοῦ εὐεργετήματος, ἀλλ' ὁλίγον φροντίζει νὰ μάθῃ ἀπὸ ποίας χειρὸς ἔλαβεν αὐτό. Ὁ ἀγαθὸς Καπετανάκης καὶ ὁ ἱερομόναχος Δαμασκηνός, οἵτινες ἀφηγήθησαν εἰς ἡμᾶς τὴν μεγάλην ταύτην πράξιν, ἐθλίβοντο βλέποντες τὴν ἀνάμνησιν αὐτῆς σχεδὸν ἐκλιπούσαν ἐν τῇ πόλει των καὶ ὅμως ἡ παράδοσις ἐνθυμίζει εἰς αὐτοὺς ὀνόματα καὶ συμβάντα τρικυλίων ἐτῶν καὶ ὑπερέκεινα.»

Ὁ Γάλλος καπουκῖνος δὲν ἔχει ἄδικον, ἀξιῶν ὑπὲρ τῆς Βασιλικῆς εὐλαβῆ μνήμην καὶ μεγάλας τιμὰς παρὰ τῆς πόλεως τῶν Ἀθηνῶν. Ἡμεῖς ζητοῦμέν τι πολὺ ὀλιγώτερον, τὴν ἀναστύλῃσιν τοῦ ὀνόματος αὐτῆς ἐπὶ μιᾷ γωνίᾳ τῆς ἐλευθέρας πρωτευούσης τοῦ νέου ἑλληνισμοῦ, εἰς ἀνάμνησιν τῆς θυσίας καὶ τῆς φιλοπατρίας τῆς εὐγενοῦς κόρης τῶν Ἀθηνῶν.

(Ἐπετα τὸ τέλος).

ΣΠΥΡ. Π. ΛΑΜΠΡΟΣ.

«Ὅταν ἡ συνείδησις λαλῇ ὀφείλομεν ἀπλῶς νὰ τὴν ἀκούωμεν καὶ νὰ τὴν ἀκολουθώμεν, ἀδιάφορον ἂν ἡ ὁδὸς δι' ἧς μᾶς ὁδηγῇ δὲν εἶνε πάντοτε ἀπηλλαγμένη ἀκανθῶν καὶ πόνων.

*) Τὰ κατὰ τὴν Ἀθηναίαν ὁδολογίαν ἐχρησίμευσαν εἰς τὸν κ. Νικόλαον Μακρῆν ὡς ὑπόθεσις ἀξίου ἀναγνώσεως διηγήματος ἐπιγραφομένου «Ἡ Βασιλικὴ σουλτάννα Ἀθηναία» καὶ ἐκδοθέντος ἐν Ἀθήναις τῇ 1878.